

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

October 2023 | PL

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ARTYKU? WST?PNY

Edytorial

Razem kształtujemy przyszłość

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

W tym wydaniu chcę zapewnić Was o silnym zaangażowaniu naszego Komitetu na rzecz ukierunkowania przemian i mobilizowania społeczeństwa obywatelskiego do kształtowania przyszłości Europy.

Jako wiceprzewodniczący ds. komunikacji mogę potwierdzić na podstawie bezpośredniej obserwacji transformacyjny potencjał naszej instytucji. Siła tkwi w naszej zdolności nie tylko do wskazywania najważniejszych problemów, ale także do inspirowania wspólnych działań.

W tym roku EKES korzysta z tej siły, by skupić się na dwóch pilnych sprawach: ochronie zasobów wodnych i nadchodzących wyborach europejskich.

Woda, składnik niezbędny do życia na naszej planecie, zajęła centralne miejsce w programie działań Komitetu na 2023 r. EKES jest tu liderem, pierwszą instytucją europejską traktującą priorytetowo kwestie związane z wodą za pomocą całościowej unijnej strategii wodnej, której celem jest przede wszystkim zachowanie czystych zasobów wodnych, zwrócenie uwagi na wartość wody z korzyścią dla wszystkich, odniesienie się do potencjalnych konfliktów na tle wody i propagowanie zrównoważonego zarządzania wodą.

Nasza inicjatywa dotycząca unijnego niebieskiego ładu spotkała się z poparciem Parlamentu Europejskiego oraz kluczowych podmiotów tego sektora. We wrześniu przewodnicząca Ursula von der Leyen w liście intencyjnym o stanie Unii podkreśliła, że „odporność wodna” to kluczowy priorytet na 2024 r., i zapowiedziała nową inicjatywę dotyczącą wody w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Pokazuje to rosnące uznanie znaczenia wody i potrzebę skutecznych działań, by sprostać

wyzwaniom związanym z naszymi zasobami wodnymi.

We współpracy z zainteresowanymi podmiotami i społeczeństwem obywatelskim angażujemy się, by zagwarantować, że woda pozostanie dostępna w odpowiedniej ilości dla przyszłych pokoleń. Nasze partnerstwo z Ewą Ewart, realizatorką ważnego filmu „Do ostatniej kropli”, wynika z naszego przekonania, że walka o ochronę zasobów wodnych nie zna granic i wymaga wspólnego działania z udziałem organizacji aktywnych w tej dziedzinie, artystów i osób indywidualnych.

Nasza uwaga skupia się także na wyborach europejskich w 2024 r. Nie są one jedynie wydarzeniem demokratycznym, ale stanowią też okazję dla społeczeństwa obywatelskiego do wpływania na politykę i kształtowania przyszłości naszego kontynentu. W związku z tym Dyrekcja Komunikacji w EKES-ie współpracuje już ściśle z innymi instytucjami UE, a zwłaszcza z Dyrekcją

Generalną ds. Komunikacji w Parlamencie Europejskim, z którą podejmujemy regularnie wspólne działania.

W tym kontekście przygotowujemy się do seminarium „Łącząc UE”, które odbędzie się w dniach 23 i 24 listopada w Bratysławie pod tytułem „Wybory europejskie w 2024 r.: po co głosować?”.

Przeanalizujemy tam strategie na rzecz mobilizowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego i zapewnienia masowego udziału ich członków. Traktujemy tę mobilizację jako wspólną odpowiedzialność obywatelską i zobowiązujemy się aktywnie uczestniczyć w tym procesie, by spowodować pozytywne zmiany i zagwarantować, że głos społeczeństwa obywatelskiego zostanie wysłuchany i uwzględniony.

W kontekście zachęcania obywateli europejskich do głosowania w czerwcowych wyborach europejskich seminarium stanowić będzie ważną platformę pozwalającą skupić się na zaangażowaniu szeregu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego. Celem jest zdopingowanie ich, by użyły swych sieci, kontaktów i członków do mobilizacji w duchu kultury dialogu.

Zapraszam do wspólnego udziału w tej podróży i do wspólnego skutecznego działania. Wspólnie możemy przygotować bardziej zrównoważoną i sprawiedliwą przyszłość dla wszystkich.

Laurențiu Plosceanu
, wiceprzewodniczący EKES-u ds. komunikacji

DO ODNOTOWANIA

26 października 2023 r., Bruksela

[Apel o Niebieski Ład dla UE - konferencja na wysokim szczeblu](#)

23–24 listopada 2023 r.

Seminarium „Connecting EU” - wybory europejskie w 2024 r. - po co głosować?

13–14 grudnia 2023 r., Bruksela

Sesja plenarna EKES-u

W PUNKT

Naszym gościem jest **Pierre Jean Coulon**, sprawozdawca opinii „Indywidualna i zbiorowa konsumpcja własna energii jako czynnik w walce o transformację ekologiczną i energetyczną oraz o równowagę gospodarczą i społeczną”. W tej opinii z inicjatywy własnej Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wnosi wkład w strategiczną debatę nad inwestycjami w infrastrukturę, która ma służyć do produkcji energii do

indywidualnej i zbiorowej konsumpcji własnej w ramach sprawiedliwej transformacji ekologicznej i energetycznej. Jeśli chcemy, by ten rodzaj konsumpcji i produkcji naprawdę stał się dźwignią transformacji ekologicznej i energetycznej oraz równowagi gospodarczej i społecznej, to w rozważaniach dotyczących konsumpcji i produkcji własnej energii na pierwszym miejscu musimy postawić obywatelki i obywateli. (mp)

PIERRE JEAN COULON: „ODGRYWA? CZYNN? ROL? W SWYM OTOCZENIU ENERGETYCZNYM”

Indywidualna i zbiorowa konsumpcja własna jest obecnie jedną z nielicznych odpowiedzi – a być może nawet jedyną odpowiedzią – na szereg pytań nasuwających się w dziedzinie energii. Te pytania dotyczą ekologizacji produkcji w oparciu o energię odnawialną: wiatrową, słoneczną czy nawet wodną, a także szerzącego się ubóstwa energetycznego, które dotyka ponad 80 mln Europejczyków. Zarówno IPCC, jak i Międzynarodowa Agencja Energetyczna regularnie zalecają masowe wdrożenie wszystkich dostępnych technologii niskoemisyjnych, w tym energii odnawialnej. Te technologie mają ze swej istoty charakter lokalny. Są związane z obszarem geograficznym, na którym się znajdują, i mogą zostać zainstalowane w pobliżu miejsc zużycia energii. Tym samym ich rozwój prowadzi do odnowy konsumpcji własnej energii elektrycznej, czyli bezpośredniego zużycia energii wytwarzanej lokalnie.

Od kilku lat przepisy europejskie, a zwłaszcza krajowe w niektórych krajach sprzyjają rozwojowi konsumpcji własnej. Ma ona zarówno charakter indywidualny, gdy energia wytwarzana jest za pomocą paneli fotowoltaicznych instalowanych na dachach budynków, jak i zbiorowy – dzięki farmom fotowoltaicznym czy też wiatrowym zakładanym przez społeczności energetyczne, samorządy lokalne i regionalne, spółdzielnie itd.

W swej opinii EKES postuluje, by na pierwszym miejscu w tych działaniach postawić każdego obywatela i by władze publiczne i samorządy lokalne i regionalne wspierały podmioty realizujące takie projekty.

Wspólne korzystanie z urządzeń oraz uśrednienie cen w duchu solidarności w konkretny sposób przyczynią się do rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego, które w wielu gospodarstwach domowych wynika przede wszystkim z wysokich cen. Dlatego też trzeba zachęcać do podejmowania inicjatyw nienastawionych

na zysk.

By przyczynić się do jak najbardziej skutecznego pokierowania tym procesem, konieczne jest rozpowszechnienie w całej Unii Europejskiej inteligentnych liczników. Instalacja tych liczników nie może odbywać się pod presją lub w wymuszony sposób, lecz w oparciu o podejście edukacyjne, dzięki czemu konsumenci będą sami odpowiadać za optymalne wykorzystanie swych danych.

W ten sposób obywatele zaczną odgrywać naprawdę czynną rolę w swym otoczeniu energetycznym.

„JEDNO PYTANIE DO...”

Jedno pytanie do...

Pod nagłówkiem „Jedne pytanie do...” pytamy członków EKES-u o tematy, którym poświęcają co dzień uwagę w Komitecie. Tym razem zapytaliśmy **Marię Nikolopoulou**, członkinię Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego i sprawozdawczynię opinii w sprawie celów zrównoważonego rozwoju, dlaczego kwestia ta powinna być przedmiotem prac przyszłej Komisji Europejskiej. Opinia rozpoznawcza „UE a Agenda 2030: wzmocnienie realizacji celów zrównoważonego rozwoju” została sporządzona na wniosek hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE.

[Maria Nikolopoulou: Wzywamy do przyjęcia nadrzędnej strategii w zakresie wdrożenia celów zrównoważonego rozwoju](#)

EKES Info: Dlaczego realizacja celów zrównoważonego rozwoju powinna być jednym z kluczowych zagadnień i działań przyszłej Komisji?

Znajdujemy się obecnie w okresie kluczowym dla poczynienia postępów w dziedzinie celów zrównoważonego rozwoju – we wrześniu 2022 r. odbył się w Nowym Jorku szczyt w ich sprawie, mający rozpocząć nowy etap przyspieszania realizacji tych celów dzięki politycznemu kierownictwu wysokiego szczebla.

Brak wyraźnego nawiązania do realizacji celów zrównoważonego rozwoju w orędziu o stanie Unii, które Ursula Von der Leyen wygłosiła 13 września br., pokazuje, że nie są one motorem zmian unijnych strategii

politycznych. Mamy do czynienia ze swego rodzaju „fasadowością w realizacji celów zrównoważonego rozwoju”. Zamiast uznać je za parasol określający nasze działania na rzecz zmian systemowych, podejmujemy jedynie fragmentaryczne decyzje i stwierdzamy, w jaki sposób wpływają one na realizację konkretnych celów.

Przyszła Komisja Europejska powinna poważnie potraktować polityczne zobowiązanie do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Realizacja Agendy 2030 wymaga zmian strukturalnych, innowacyjnych rozwiązań i współpracy między rządami, społeczeństwem obywatelskim, przedsiębiorstwami i organizacjami międzynarodowymi. Potrzebujemy długoterminowego planu transformacji, który wykraczałby poza 2030 r. EKES i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego od samego początku apelowały o opracowanie nadrzędnej strategii na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Wymaga to jednak odwagi politycznej i zobowiązania się nie tylko do odpowiedniego wykorzystania dostępnych zasobów finansowych i ludzkich, ale także przeorganizowania pracy administracji i wyjścia poza utarte schematy.

Jesteśmy świadkami niespotykanych dotąd powodzi, suszy i pożarów lasów. Możemy zaobserwować pogłębianie się nierówności społecznych, a wraz z nimi niepokojów społecznych i lekceważenia naszych obecnych polityków i decydentów politycznych. Widzimy, w jaki sposób duże podmioty gospodarcze poprawiają swoją pozycję rynkową i jak coraz trudniej przetrwać jest małym przedsiębiorstwom. Realizacja celów zrównoważonego rozwoju jest jedynym wiarygodnym rozwiązaniem dla wszystkich. Ich osiągnięcie wymaga wspólnych działań, innowacyjnych rozwiązań i odnowionego zaangażowania na rzecz budowania lepszego świata dla obecnych i przyszłych pokoleń. Nie możemy dopuścić do tego, by nasza przyszłość stała pod znakiem zapytania.

ZGADNIJ, KOGO ZAPROSILI?MY.

Niespodziewany go??

W rubryce „**Niespodziewany gość**” naszego biuletynu przedstawiamy wyjątkowe osoby ze świata kultury, polityki, nauki, mediów i życia publicznego, które – poprzez swoją pracę, zaangażowanie i oddanie – mogą inspirować innych do tworzenia niezapomnianych historii i świadectw.

W październiku gościmy **Ewę Ewart**, polską reżyserkę filmów dokumentalnych znaną ze swojej odwagi, filmowej dociekliwości i odpowiedzialności dziennikarskiej. Ewa Ewart to artystka idąca na koniec świata – tam, gdzie inni nie docierają – by opowiedzieć o ludziach walczących o lepsze życie, czy to na froncie wojny czy też w codziennych zmaganiach o czyste środowisko i godne życie. Jej film „Do ostatniej kropli” opowiada o zagrożeniu niszczeniem wody oraz o determinacji i poświęceniu osób, dla których woda jest życiem.

Film ten został nagrodzony Grand Prix na Festiwalu Filmów Ekologicznych w Deauville oraz otrzymał Nagrodę Specjalną Księcia Rainiera III na festiwalu w Monte Carlo. Film zostanie pokazany w EKES-ie w ramach serii wydarzeń poświęconych Niebieskiemu Ładowi. (ehp)

Ewa Ewart: „Musimy po??czy? si?y, aby chronić nasz najcenniejszy zasób: ?yciodajną, czystą wodę?odk?”

EKES Info: Jest Pani nagrodzoną dziennikarką i reżyserką filmową, która często zajmuje się trudnymi tematami, takimi jak ludzie w czasach wojny. Tym razem tematem filmu jest woda. Dlaczego?

Ewa Ewart: Film „Do ostatniej kropli” opowiada historię innej wojny – najgłępszej ze wszystkich. Jest to opowieść o wypowiedzianej w imię postępu wojnie człowieka z wodą, będącą źródłem życia. Mówiąc bardziej ogólnie, jest to wojna przeciwko przyrodzie. Dawno temu człowiek zdecydował, że życie na Ziemi musi podporządkować się jego warunkom, a środowisko naturalne musi służyć jemu i jego interesom. To przekonanie doprowadziło nas do opłakanego stanu, w jakim znajduje się

dziś nasza planeta.

Jakie trudności napotkała Pani podczas realizacji filmu?

Pierwsze kroki jako dokumentalistka stawiałam w BBC w Londynie. Lata 90. XX wieku były złotą epoką filmów dokumentalnych. Były pieniądze i podróżowaliśmy po całym świecie, aby produkować filmy dokumentalne na różne fascynujące i istotne tematy. Jestem obecnie wolnym strzelcem i korzystam z wolności, jaką oferuje freelancing. Jednak zbieranie funduszy na projekt może być czasami zniechęcające i czasochłonne. Powiedziałabym, że obecnie moim głównym wyzwaniem jest znalezienie pieniędzy na film. W porównaniu z tym cała reszta to pestka! Kiedy już zdobędę niezbędne fundusze, wszystko inne wydaje mi się

obietującym i ekscytującym doświadczeniem. Podczas realizacji filmu dokumentalnego mogą zdarzyć się nieoczekiwane rzeczy, więc zawsze mam gotowy plan B. Ale przede wszystkim zawsze powtarzam sobie, że nakręcę świetny film! Największym wyzwaniem, z którym musiałam się zmierzyć podczas kręcenia „Do ostatniej kropli”, były warunki pogodowe. Prawie 100% materiału zostało nakręcone na świeżym powietrzu, a my podróżowaliśmy przez sześć krajów, mając do dyspozycji bardzo mało czasu. Dlatego też wszelkie nieprzyjemne niespodzianki (ze strony pogody) mogły nas drogo kosztować i zniweczyć nasz plan zdjęciowy. Ale mieliśmy szczęście.

Jaką rolę może Pani zdaniem odegrać przemysł filmowy w podnoszeniu świadomości na temat wody i promowaniu inicjatyw w tej dziedzinie?

Filmy dokumentalne mogą odegrać bardzo ważną rolę w edukacji i podnoszeniu świadomości. Rozpoczęłam karierę dziennikarską od wiadomości telewizyjnych, ale odkryłam, że moją pasją są dłuższe formy. Uwielbiam filmy dokumentalne z wielu powodów, ale jeden z nich ma kluczowe znaczenie: jest to ich forma, która oferuje wystarczająco dużo miejsca, aby opowiedzieć, co się wydarzyło i dlaczego. Ma się do dyspozycji czas i przestrzeń, aby stworzyć szczegółowy kontekst dla złożonych wydarzeń i ważnych kwestii oraz ułatwić ich zrozumienie szerszemu gronu odbiorców. Kiedy zaczęłam pracować nad „Do ostatniej kropli” zdałam sobie sprawę, że dość niewielu filmowców uczyniło już kwestie związane z wodą tematem swoich filmów. Chociaż to odkrycie dodało mi otuchy, to postawiło mnie również przed ciekawym wyzwaniem związanym z przedstawieniem nowego i niezbadanego tematu. Dobrze zrealizowane filmy poruszające ważne kwestie mogą nie tylko edukować ludzi, ale także zachęcać ich do działania. Odkryto już wiele pokazów naszego dokumentu i znajdują się osoby, które po jego obejrzeniu zgłaszają się do nas z pytaniem, co mogą zrobić. To olbrzymia satysfakcja.

Co skłoniło Panią do zajęcia się tematem wody?

W 2017 roku pracowałam nad filmem o tym, jak przemysł naftowy niszczy lasy deszczowe. Filmowaliśmy w ekwadorskiej części lasu deszczowego Amazonii, kiedy lider lokalnej społeczności zabrał mnie na brzeg rzeki, która przepływa przez ich terytorium. Kiedy przesunął dłonią po powierzchni wody, biała lateksowa rękawiczka zrobiła się czarna: gruba warstwa oleju pokryła ją całkowicie. To doświadczenie zrobiło to na mnie duże wrażenie. Myślę, że to spotkanie było pierwszym ziarnem, z którego zrodził się mój film dokumentalny o wodzie.

Dlaczego dyskusja o wodzie nie jest częścią debaty publicznej?

Jeden z powodów jest dość prosty: woda jest nadal powszechnie dostępna, a my uważamy ją za coś oczywistego. To prawda, że woda pokrywa większość powierzchni naszej planety, ale rzeki, które są głównym źródłem czystej wody słodkiej, stanowią mniej niż 1% wszystkich jej zasobów. Wiadomości o tym, że miliony ludzi cierpią z powodu niedoboru wody, są przekazywane głównie na szczeblu lokalnym. Z jakiegoś powodu jesteśmy skłonni wierzyć, że problemy z wodą dotyczą odległych krajów i że nie dotyczą nas bezpośrednio. Mam nadzieję, że nasz dokument będzie w stanie wstrząsnąć widzami i uświadomić im, że takie przekonanie jest całkowicie błędne. Drugi powód leży w fakcie, że potężne lobby, które odpowiada za zanieczyszczenie wody i lekkomyślną eksploatację zasobów wodnych, wywiera silny wpływ na wybory polityczne.

Na szczęście pojawiają się też pozytywne sygnały, że jesteśmy coraz bardziej świadomi konieczności zmiany sposobu gospodarowania zasobami wodnymi. W marcu odbyła się pierwsza od pokolenia konferencja ONZ na temat wody. Wyraźnie uznano, że poważnie opóźniamy się w rozwiązywaniu problemów związanych z wodą i realizacji celów w tym zakresie, co zagraża naszemu istnieniu. Każdego roku obchodzimy Światowy Dzień Wody, który jest przypomnieniem, że musimy wziąć się w garść, aby pokonać kryzys wodny, a ponieważ woda jest czynnikiem jednoczącym wszystkich ludzi, wszyscy muszą działać. Mamy nadzieję, że tego typu inicjatywy będą się nadal rozwijać.

Jaka jest, Pani zdaniem, najważniejsza rzecz, którą ludzie powinni wiedzieć o kryzysie wodnym?

Kryzys wodny istnieje, jest rzeczywistością i stale się pogłębia. Fakt, że czas ucieka, powinien przebić się do

zbiorowej świadomości. Jeśli nie zmienimy radykalnie sposobu, w jaki gospodarujemy wodą, może nas czekać brutalne przebudzenie. Jest to jedno z przesłań naszego filmu. Mam nadzieję, że osoby zdolne opanować kryzys, zanim będzie za późno, wezmą sobie do serca to przesłanie. Jedna z osób, która pojawia się w dokumencie, zastanawia się, czy „nasza planeta poczeka, aż się obudzimy”.

Jaki sygnał wysyła Pani Unii Europejskiej i państwowym członkowskim? A także obywatelom, a w szczególności młodszemu pokoleniu?

To bardzo ogólne pytanie. Po pierwsze, chciałabym, aby jak najwięcej osób w UE i w państwach członkowskich obejrzało „Do ostatniej kropli”. I nie jest to kwestia próżności! Zdaję sobie sprawę z tego, jaki wpływ ten dokument wywiera na widzów za każdym razem, gdy jest wyświetlany. Chcę wierzyć, że zainspiruje on decydentów do pomocy wszystkim aktywistom walczącym o czyste i zdrowe rzeki. Niedopuszczalne jest, aby Europa miała najbardziej rozdrobniony system rzeczny na świecie. To wstyd, że Włochy, kraj, który wniósł tak wielki wkład w cywilizację europejską, mają najbardziej zanieczyszczoną rzekę na naszym kontynencie. Rzeką Sarno, która była kiedyś uważana za bóstwo, jest również trzecią najbardziej zanieczyszczoną rzeką na świecie. Nasze dążenie do postępu i rozwoju zmieniło tę drogę wodną w cuchnącego trupa.

Czy jest jakaś nadzieja?

Jest i mówimy o niej w tym filmie. Niektórzy ludzie są coraz bardziej świadomi, że nie mamy zbyt wiele czasu na zmianę sposobu gospodarowania wodą, zanim będzie za późno. Są to aktywiści, którzy robią wszystko, co w ich mocy, aby naprawić szkody, które już zostały wyrządzone wodzie w wyniku działalności człowieka. Pokładam nadzieję w tych aktywistach, którzy mają wiedzę z pierwszej ręki o powadze problemów. Są to ludzie, którzy żyją w kontakcie z rzekami, którzy utrzymują się z nich i którzy jako pierwsi ponoszą konsekwencje decyzji podejmowanych przez polityków. Decydenci powinni się od nich uczyć. Chcemy przekształcić ten film dokumentalny w narzędzie edukacyjne służące uczeniu o wodzie. Piotr Nieznański, współautor i prezenter filmu, przedstawił program zatytułowany „CodeForBlue” skierowany do nauczycieli i młodzieży. Dzisiejsza młodzież wkrótce będzie podejmować decyzję o gospodarowaniu zasobami wodnymi. Obecny system edukacji nie dostarcza im wszystkich informacji na temat kryzysu wodnego, a my chcemy wypełnić tę lukę. Rozpoczęliśmy prace nad uruchomieniem programu w Polsce.

Co powinniśmy zrobić już teraz, aby uratować planetę?

Wszyscy musimy wyjść z naszej indywidualnej bańki i połączyć siły, aby chronić i mądrze zarządzać naszym najcenniejszym wspólnym zasobem, jakim jest życiodajna, czysta woda słodka. Polityk z regionalnej gminy hrabstwa Minganie w kanadyjskiej prowincji Quebec, który wsparł lokalne wysiłki na rzecz ochrony rzeki i który pojawia się w naszym dokumencie, powiedział: „Ludzie chcą się wzbogacić, ponieważ myślą, że to ich uszczęśliwi. Gospodarka w społeczeństwach zachodnich opiera się na takim sposobie myślenia. Wszyscy zginiemy, jeśli dziś nie zmienimy naszego postrzegania rozwoju, w obliczu zmian, które obserwujemy w naszym regionie i w innych częściach świata”.

Ewa Ewart jest dziennikarką i wielokrotnie nagradzaną reżyserką, która specjalizuje się w tworzeniu nowatorskich i skłaniających do refleksji filmów dokumentalnych. Urodziła się i wychowała w Polsce, ale większość swojej kariery zawodowej spędziła w BBC w Londynie. Podróżowała i pracowała w wielu krajach, produkując i reżyserując programy od śledztw po filmy dokumentalne w nurcie kina bezpośredniego o tematyce politycznej i społecznej. Jej filmy ujawniły nowe informacje na temat takich kwestii, jak korupcja w Rosji Borysa Jelcyna, tajne obozy pracy w Korei Północnej, wojna domowa w Kolumbii oraz tajny i nielegalny program wydawania CIA w trybie nadzwyczajnym osób podejrzanych o terroryzm. Za pośrednictwem swoich filmów dokumentalnych opowiedziała niektóre z najbardziej pamiętnych historii, takich jak ta o tragedii w Biesłanie, nakręcona w pierwszą rocznicę ataku terrorystycznego, w którym zginęło ponad 170 dzieci. Drugi film dokumentalny poświęcony był traumie, z powodu której pięć lat później wciąż cierpiało wiele dzieci ocalałych po tym okrutnym ataku.

WIADOMOŚCI EKES-U

EKES ?wi?tuje sukces inicjatywy obywatelskiej „Europa Wolna od Futer”

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zorganizował 20 września 2023 r. dyskusję poświęconą osiągnięciom europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) „Europa Wolna od Futer”. Istotą inicjatywy jest głośny apel o to, by nasz kontynent był wolny od futer. Dąży więc ona do całkowitego zakazu hodowli zwierząt futerkowych i sprzedaży wyrobów futrzarskich na rynkach europejskich.

Aż 1,5 mln europejskich obywateli i obywateli poparło EIO „Europa Wolna od Futer” i w ciągu niecałych 10 miesięcy w osiemnastu państwach członkowskich osiągnięto wymagany próg. Te liczby są odzwierciedleniem wyniku Konferencji w sprawie przyszłości Europy oraz niedawnego specjalnego badania Eurobarometr, w których dobitnie wyrażono poparcie dla wyższych norm dobrostanu zwierząt.

Zobowiązanie Komisji Europejskiej do przeglądu prawodawstwa dotyczącego dobrostanu zwierząt w tej kadencji stwarza bardzo istotną okazję do budowania Europy wolnej od futer – podkreśliła Elise Fleury, organizatorka EIO i liderka kampanii Eurogrupy na rzecz Zwierząt.

Tilly Metz, posłanka do Parlamentu Europejskiego i przewodnicząca Intergrupy ds. Dobrostanu i Ochrony Zwierząt, poparła tę opinię: *Szybki sukces EIO Europa Wolna od Futer pokazuje, że obywatele są głęboko zaniepokojeni eksploatacją zwierząt i domagają się zdecydowanych działań ze strony UE. W tym przypadku sama poprawa norm w zakresie dobrostanu zwierząt nie będzie wystarczająca. Nadszedł czas, by zakończyć ten okrutny i zbędny proceder.*

EIO „Europa Wolna od Futer” przedstawi swe założenia na wysłuchaniu publicznym 12 października, które zorganizują Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów Parlamentu Europejskiego. EKES będzie aktywnie uczestniczyć w tym wydarzeniu, aby wyrazić poparcie dla inicjatywy. Przyszła opinia EKES-u będzie również dotyczyć nowych wniosków Komisji Europejskiej w sprawie dobrostanu zwierząt i warunków ich transportu, których publikację zaplanowano do końca 2023 r.

Przewodniczący EKES-u **Oliver Röpk**e wyraził uznanie dla tej pomyślnej inicjatywy i zaznaczył: *Pragnę nadać nowy impuls czynnemu uczestnictwu EKES-u w EIO i umożliwić tym inicjatywom demokratyczne wpływanie na prawodawstwo UE. Pragnę zapewnić, że Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny będzie nie tylko skrupulatnie śledzić rozwój sytuacji w tej dziedzinie, lecz także aktywnie przyczyniać się do dalszych*

WRF wymagaj? bardziej ambitnych celów i wi?kszych ?rodków finansowych

EKES przyjął opinię w sprawie śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych 2021-2027, zaproponowanej przez Komisję w czerwcu tego roku. Komitet uważa, że we wniosku brakuje ambicji, by odpowiednio reagować na kluczowe wyzwania stojące przed Europą. Aby zaradzić niedociągnięciom, potrzebne są rozwiązania krótkoterminowe. Debata na temat nowych WRF powinna rozpocząć się wkrótce.

Propozycja Komisji obejmuje 50 mld EUR na Instrument na rzecz Ukrainy, 15 mld EUR na migrację i działania zewnętrzne, platformę inwestycyjną STEP o wartości 160 mld EUR oraz dodatkowy instrument mający zaradzić rosnącym stopom procentowym. EKES skrytykował wniosek za brak ambicji i brak powiązania z prognozą strategiczną. Wezwał do większego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. **Johannes Hahn**,

komisarz UE ds. budżetu i administracji, pochwalił wpływ EKES-u i podkreślił potrzebę współpracy w ramach UE.

Jeśli chodzi o Instrument na rzecz Ukrainy, EKES poparł wykorzystanie zamrożonych rosyjskich aktywów na odbudowę Ukrainy i wezwał do „znacznego i trwałego zaangażowania”. Podkreślił potrzebę zapewnienia praworządności i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. EKES wyraził rozczarowanie minimalnym przydziałem środków na STEP i brakiem propozycji w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności. Wezwał do dostosowania budżetu do ambicji politycznych. EKES nadal nalega na bardziej ambitny system finansowania wspierający konkurencyjność UE. (tk)

Sprawiedliwa Europa zaczyna się od swoich granic

W przyjętej na wrześniowej sesji plenarnej opinii EKES dokładnie przeanalizował strategię europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (EUIBM) i zaapelował o wspólny kierunek działania, lepszą koordynację oraz ochronę praw podstawowych.

Zapewnienie skuteczności europejskiego zarządzania granicami jest nie tylko kwestią bezpieczeństwa. Chodzi również o to, by stać na straży wartości, które stanowią fundament Unii Europejskiej. EKES jest głęboko przekonany, że potrzebny jest jasny plan usprawnienia procesu zarządzania na granicach zewnętrznych.

Celem EUIBM jest ulepszenie koordynacji między agencjami i instrumentami unijnymi a agencjami i instrumentami państw członkowskich, które wykonują obowiązki z zakresu zarządzania granicami. Wymaga to położenia dużego nacisku na wymianę informacji i pielęgnowanie wspólnej kultury straży granicznej zapewniającej ochronę praw człowieka.

Choć krajowe instytucje graniczne odgrywają pierwszoplanową rolę, to EKES wyraża głębokie zaniepokojenie, że w strategii nie sprecyzowano zobowiązań, które na nich spoczywają. Sprawozdawca opinii **Cristian Pîrvulescu** oraz współsprawozdawca **José Antonio Moreno Diaz** uważają, że ramy EUIBM powinny zostać wykorzystane do tego, aby domagać się od każdego państwa członkowskiego sporządzenia planu dotyczącego praw podstawowych w dziedzinie zarządzania granicami uzupełniającego działania Fronteksu.

Komitety ubolewa też, że w EUIBM praktyka zawracania nie jest problemem odpowiednio uznawanym i rozwiązywanym i zwraca się do Komisji o opracowanie jasnych planów w tym zakresie i postawienie przed krajowymi instytucjami granicznymi wymogu, by unikały tych niedopuszczalnych praktyk. Przestrzeganie praw podstawowych ma status zobowiązania prawnego dla wszystkich unijnych i krajowych instytucji i należy je odpowiednio traktować. Polityka zagraniczna UE lub jej polityka współpracy nie powinna być w żadnym razie zależna od kooperacji krajów pochodzenia w procesie powrotu i readmisji. (gb)

Tegoroczní laureaci nagród ekologicznych UE pochodz? z Irlandii, Niemiec i Austrii

EKES ogłosił 25 września zwycięzców [nagród ekologicznych UE](#) w trzech kategoriach: dla najlepszego MŚP przetwarzającego żywność ekologiczną, najlepszego ekologicznego detalisty żywnościowego oraz najlepszej restauracji ekologicznej.

Oprócz EKES-u organizatorami wydarzenia, które zainicjowano rok wcześniej, byli Komisja Europejska i inni partnerzy. Nagradzają oni w ten sposób doskonałość w całym europejskim ekologicznym łańcuchu wartości. Laureaci ze wszystkich kategorii wzięli udział w [specjalnej ceremonii](#), która odbyła się w siedzibie Komisji Europejskiej i którą poprowadził komisarz UE ds. rolnictwa **Janusz Wojciechowski**.

Przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** powiedział: *EKES od lat opowiada się za bardziej zrównoważoną i służącą włączeniu społecznemu polityką*

żywnościową w UE. Jestem dumny, że jesteśmy częścią tej wspaniałej inicjatywy, która przybliży wysokiej jakości żywność zwykłym konsumentom i dotyczy wszystkich etapów łańcucha rolno-spożywczego. Pragnę pogratulować zwycięzcom tegorocznych nagród ekologicznych UE, a także podziękować im za podzielenie się z nami inspirującymi projektami.

Konkurs wygrali:

Najlepsze MŚP przetwarzające żywność ekologiczną: [the Merry Mill](#), Vicarstown, Irlandia

The Merry Mill to rodzinne gospodarstwo ekologiczne, które produkuje szeroki asortyment ekologicznej żywności bezglutenowej w Irlandii. Jego misją jest zapewnienie wysokiej jakości produktów, które są nie tylko pokarmem dla ciała i ducha, lecz odznaczają się również zrównoważonością i wyśmienitym smakiem i – co najważniejsze – nie wpływają negatywnie na środowisko.

Najlepszy ekologiczny detalista żywnościowy: [Gut Wulksfelde \(Bioland\)](#), Tangstedt, Niemcy

Przedsiębiorstwo Gut Wulksfelde (Bioland) prowadzi położony przy gospodarstwie rolnym sklep o powierzchni 600 m², w którym sprzedaje własne produkty ekologiczne. Ma 450 hektarów gruntów, na których uprawia ponad 50 odmian warzyw. Przetwarza również mięso, produkuje jajka i prowadzi piekarnię, w której wypieka chleb sprzedawany w sklepie.

Najlepsza restauracja ekologiczna/najlepszy ekologiczny dostawca usług gastronomicznych: restauracja Luftburg [Kolarik im Prater GmbH](#), Wiedeń, Austria

Luftburg Kolarik jest od 2021 r. największą na świecie w pełni certyfikowaną restauracją ekologiczną, która dysponuje 1200 miejscami. Powstała w 1992 r. w oparciu o ideę ekologicznej i społecznej zrównoważoności. (ks)

Polityka spójności 2.0: w kierunku silniejszej i bardziej inkluzywnej Europy

W odpowiedzi na wniosek hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE EKES opracował analizę na temat przyszłej polityki spójności. Zaproponował zalecenia dotyczące bardziej elastycznej i skoncentrowanej na kwestiach społecznych „polityki spójności 2.0”, by sprostać zmieniającym się wyzwaniom, takim jak pandemia, zmiana klimatu i transformacja cyfrowa.

W centrum europejskiej polityki spójności tkwi nienaruszalne zobowiązanie do przestrzegania zasady, że nikt nie może zostać pominięty. Wzywamy do zachowania tego podejścia pomimo wszelkich niedoskonałości – powiedziała sprawozdawczyni EKES-u **María del Carmen Barrera Chamorro**. *Partnerzy ze społeczeństwa obywatelskiego są gotowi dostosować swoje wysiłki do solidnej polityki inwestycyjnej UE, która utrzyma to kryterium w centrum uwagi. Europa*

*stoi w obliczu zmieniającego się krajobrazu, a ta niezmienna zasada wyznacza drogę ku sprawiedliwszej przyszłości. Współsprawozdawca **David Sventek** dodał: Aby osiągnąć cele spójności, należy propagować powiązania między przekrojowymi politykami UE a polityką spójności, a także dostosować wszystkie obszary polityki do podstawowych celów UE oraz uzyskać synergie.*

EKES apeluje o skoncentrowaną na konkretnych celach i elastyczną unijną politykę spójności. Jednocześnie podkreśla wpływ nierówności na wzrost i konkurencyjność. Wzywa do zajęcia się dysproporcjami między państwami członkowskimi, regionami i miastami, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów w najtrudniejszej sytuacji. Kluczowe znaczenie ma dostosowane do potrzeb wsparcie dla różnych grup, a także współpraca z partnerami społecznymi. EKES opowiada się za unowocześnioną i elastyczną polityką spójności, która chroni zrównoważony rozwój MŚP i wspiera technologie strategiczne w dużych przedsiębiorstwach. Osiągnięcie prawdziwej konwergencji wymaga zwiększenia odporności regionalnej, ukierunkowania na potrzeby rozwojowe i wspierania partnerstw na rzecz bardziej inkluzywnej Europy umiejacej przystosować się do sytuacji.

Jak z powodzeniem ożywić zarządzanie gospodarcze w UE: sugestie EKES-u

W odpowiedzi na zaproponowany przez Komisję pakiet reform ram zarządzania gospodarczego Unii Europejskiej EKES przedstawił listę swoich najważniejszych zaleceń. EKES wprowadzie docenia chęć uproszczenia ram, jednak oczekuje też zasadniczych zmian we wniosku. Formułuje swoje zalecenia w kluczowym momencie i podkreśla potrzebę zrównoważonego, elastycznego i zrównoważonego podejścia do zarządzania gospodarczego w UE.

W obliczu licznych wyzwań dla Unii – pandemii, złożonej sytuacji geopolitycznej oraz celów klimatycznych – sprawozdawca EKES-u **Javier Doz Orrit** opowiada się za elastyczniejszymi planami fiskalno-strukturalnymi, które obejmowałyby także udział krajowych instytucji demokratycznych i społeczeństwa obywatelskiego. Zaleca też stały unijny

mechanizm zdolności fiskalnej i pogłębione zarządzanie gospodarcze. EKES wprowadzie pozytywnie ocenia pewne aspekty pakietu legislacyjnego, niemniej oczekuje też zasadniczych zmian.

Współsprawozdawca **Luca Jahier** domaga się szybkiego podjęcia negocjacji na rzecz wyważonych i realistycznych ram zarządzania. Najważniejsze propozycje to m.in.: zastąpienie sztywnych zasad redukcji deficytu bardziej dostosowanym podejściem, ponowne rozważenie automatycznych sankcji oraz przyznanie rządów krajowym głosu w planach fiskalnych. EKES sugeruje również odrębne traktowanie inwestycji w ochronę środowiska i obronność, rozszerzenie definicji inwestycji publicznych i wprowadzenie mechanizmu zdolności fiskalnej UE do 2026 r. W całym procesie kładzie się nacisk na pluralistyczne sprawowanie rządów z udziałem partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i parlamentów.

Ocena EKES-u pokazuje postępy państw członkowskich na półmetku wdrażania Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

EKES przyjął raport z oceny niezwykle istotnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) o budżecie 723,8 mld EUR, który wprowadzono w lutym 2021 r., aby pomóc państwom członkowskim w przezwyciężeniu kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19. Ten raport zawiera kluczowe zalecenia partnerów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego z Niemiec, Włoch, Łotwy, Portugalii i Rumunii dotyczące zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego we wdrażanie RRF.

Przygotowany przez EKES raport z oceny wskazuje na niedostateczną skuteczność RRF, zwłaszcza na opóźnienia i braki w długoterminowym wdrażaniu spowodowane trudnościami w absorpcji funduszy, ograniczonym okresem ważności planów oraz zbyt małymi zasobami administracyjnymi. Nadmierne wymagania utrudniają MŚP dostęp do środków RRF. Społeczeństwo obywatelskie uważa cele Instrumentu za właściwe, ale podkreśla, że dla osiągnięcia zgodności z krajowymi strategiami potrzeba lepszej koordynacji.

*Zorganizowane społeczeństwo obywatelskie uskarża się na brak przejrzystości podczas opracowywania i realizacji planu oraz apeluje o ustrukturyzowany i jasny dialog, informacje zwrotne oraz faktyczne uczestnictwo w ramach aktywnego komitetu monitorującego – wyjaśnia **Elena Calistru**, sprawozdawczyni EKES-u.*

W raporcie zalecono poprawę dostępu do aktualnych i szczegółowych informacji na temat planu odbudowy i zwiększania odporności, większą elastyczność w doborze projektów i alokacji środków, a także o zapewnienie skuteczniejszych i obowiązkowych mechanizmów monitorowania i oceny długoterminowego wpływu RRF – z aktywnym udziałem społeczeństwa obywatelskiego.

UE musi zadba? o to, by spo?eczestwo obywatelskie by?o chronione, nie atakowane

EKES w mocnych słowach skrytykował UE za to, że nie zapewnia odpowiedniego wsparcia i finansowania organizacjom społeczeństwa obywatelskiego działającym w obszarze praw podstawowych, praworządności i demokracji.

Na sesji plenarnej w dniu 21 września EKES przeprowadził debatę z udziałem **Gabrielli Civico**, przewodniczącej Społeczeństwa Obywatelskiego Europy. Ostrzegł, że sytuacja europejskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest bardzo trudna. Są one poddawane coraz większej presji ze strony różnych podmiotów – od ograniczeń finansowych, po kampanie oszczerstw, a kończąc na skoordynowanych atakach na ich działalność i wiarygodność.

Ponadto organizacje społeczeństwa obywatelskiego zajmujące się najtrudniejszymi zagadnieniami społecznymi i politycznymi – w tym organizacje strażnicze i te, które promują równość i niedyskryminację – mają zazwyczaj największe problemy finansowe. To naraża na szwank ich ważną misję polegającą na rozliczaniu tych, którzy są u władzy, oraz na ochronie demokracji w Europie.

W przyjętej na sesji plenarnej opinii „Wsparcie i finansowanie społeczeństwa obywatelskiego w dziedzinie praw podstawowych, praworządności i demokracji” EKES stwierdził, że ten stan rzeczy należy niezwłocznie skorygować.

W tym celu Komitet popiera ustanowienie specjalnego instrumentu finansowego dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w UE, które zajmują się problematyką praw człowieka i demokracji. Należy także ustanowić mechanizm – podobny do mechanizmu na rzecz obrońców praw człowieka Protect Defenders – który chroniłby obrońców praw człowieka działających w państwach członkowskich UE.

Nieodpowiednie warunki pracy i niskie wynagrodzenie osób zatrudnionych w sektorze społeczeństwa obywatelskiego także zasługują na uwagę. Często pracują one w bardzo dużym stresie, co wiąże się z olbrzymim ryzykiem dla ich zdrowia psychicznego.

*Na instytucjach europejskich spoczywa wielka odpowiedzialność w dobie kryzysu demokracji. Dobre intencje nie wystarczą. Musimy podjąć konkretne działania, by wspomóc rozwój europejskiego społeczeństwa obywatelskiego – również w krajach kandydujących – stwierdził sprawozdawca opinii **Cristian Pîrvulescu**.*

Przewodniczący EKES-u **Oliver Röpke** oznajmił, że od tej pory Komitet będzie monitorować rozwój sytuacji wpływającej na społeczeństwo obywatelskie także w krajach aspirujących do członkostwa w UE. Jest to zgodne z niedawną decyzją o włączeniu członków kandydujących z krajów objętych procesem rozszerzenia do prac Komitetu. Mandat grupy ds. praw podstawowych i praworządności (grupy PPIp) zostanie zatem rozszerzony, by objąć kraje kandydujące do UE. Od 2018 r. grupa przeprowadziła liczne misje w państwach członkowskich, by zapoznać się z sytuacją organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

*Nie możemy pozwolić na to, by poszanowanie praw podstawowych, praworządności i demokracji kończyło się na granicach UE! – zadeklarował **Oliver Röpke**. (II)*

Rewizja europejskich dyrektyw w sprawie żywności: chronić konsumentów i propagować przejrzystość??

EKES wskazuje na zasadniczy wkład, jaki promowanie zdrowej i zrównoważonego sposobu odżywiania się wnosi w poprawę zdrowia ludzi, ochronę ekosystemów, wzmacnianie społeczeństwa i wspieranie społeczności wiejskich.

Aby osiągnąć te cele, trzeba przyjąć wieloaspektowe podejście, które obejmowałoby m.in. zwiększenie dostępności zrównoważonych produktów, uświadamianie obywatelom zalet zdrowszego sposobu odżywiania się, propagowanie zmiany składu produktów czy poszerzenie obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia w przypadku niektórych artykułów. Przeprowadzając te zmiany, należy uwzględnić obecne obawy społeczne i wymagania konsumentów, a jednocześnie zadbać o

utrzymanie konkurencyjności i dobrych warunków pracy w sektorze rolno-spożywczym.

*W opinii popiera się propozycję Komisji, by wskazanie miejsca pochodzenia mieszanek miodu stało się obowiązkowe. Jednak idzie się też o krok dalej i postuluje, aby podawać odsetek miodu z każdego kraju pochodzenia w oparciu o rzetelną metodę testowania, którą dopiero należy wypracować. Przy tym podrabiany miód łatwo jest wykryć. Mowa tu o najpilniejszym środku ochrony unijnych pszczelarzy. Można – i trzeba – wdrożyć go niezwłocznie – twierdzi **Kerli Ats**, sprawozdawczyni opinii EKES-u w tej dziedzinie.*

Europejscy pszczelarze i inne zainteresowane strony w łańcuchu dostaw miodu stoją w obliczu ogromnych wyzwań w kwestii przejrzystości pochodzenia mieszanek miodów. Wyzwania te w znacznym stopniu wpływają na ich dochody i ogólną sytuację na rynku europejskim. Obecne wysiłki, by zwalczać oszustwa i nieuczciwą konkurencję, są nadal niewystarczające. EKES z jednej strony aprobuje wniosek w sprawie zmiany dyrektywy dotyczącej miodu poprzez wprowadzenie obowiązkowego oznaczenia pochodzenia. Z drugiej ubolewa nad brakiem ambicji we wdrażaniu dodatkowych środków zwalczania oszustw.

Komitet usilnie nawołuje do przyjęcia ambitniejszych środków, aby chronić europejskich producentów miodu, egzekwować rygorystyczne normy handlowe, wprowadzić systematyczne badania miodu przywożonego do UE i kontrole jego identyfikowalności oraz nałożyć wymóg wskazania kraju pochodzenia mieszanek miodów. Na proponowanym oznaczeniu należałoby wskazywać w porządku malejącym udział procentowy każdego kraju pochodzenia miodu.

Fundamentalną wagę ma sprostanie wyzwaniu, jakim jest obliczenie odsetka miodu z każdego kraju pochodzenia w mieszkankach. Komitet podkreśla potrzebę znalezienia szybkiej i łatwo dostępnej metody analitycznej, by zagwarantować uczciwość obowiązkowego wskazania miejsca pochodzenia w celu ochrony konsumentów przed oszustwem.

Należy też zadbać o stworzenie systemu identyfikowalności, w którym cały miód sprzedawany komercyjnie będzie opatrzony jednolitym kodem identyfikacyjnym, bez względu na to, czy jest produkowany w Europie, czy nie. Taki system umożliwiłby prześledzenie drogi miodu z powrotem do pszczelarza odpowiedzialnego za jego zbieranie. Trzeba jednak dopilnować, aby środki te nie obciążały przedsiębiorstw, zwłaszcza małych i średnich, nadmiernymi kosztami.(ks)

UE potrzebuje skuteczniejszego multilateralizmu, by stawić czoła zagrożeniom dla bezpieczeństwa morskiego – stwierdza EKES

EKES wzywa do zwiększenia liczby wspólnych działań w ramach strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego, której celem jest zachowanie suwerenności, bezpieczeństwa i konkurencyjności UE. Komitet popiera współpracę UE-NATO w zakresie bezpieczeństwa morskiego i sygnalizuje, jak ważne jest zdecydowane zaangażowanie partnerów międzynarodowych, by wspólnie zwalczać przemyt ludzi i handel ludźmi.

Na wrześniowej sesji plenarnej EKES przyjął [opinię](#) w sprawie strategii UE w zakresie bezpieczeństwa morskiego i związanego z nią planu działania, podkreślając znaczenie multilateralizmu jako kluczowej polityki dla działań zewnętrznych UE w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego.

EKES uważa, że należy jeszcze bardziej zacieśnić współpracę UE-NATO, aby zapewnić skuteczniejszą koordynację w różnych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w zakresie infrastruktury krytycznej.

Anastasis Yiapanis, członek EKES-u i sprawozdawca opinii, powiedział: *Strategia w zakresie bezpieczeństwa morskiego jest zgodna ze Strategicznym kompasem UE. Sektor morski powinien być traktowany priorytetowo i szeroko rozumiany, zwłaszcza w kontekście rosnących zagrożeń hybrydowych.*

Ponadto EKES wzywa UE do zwiększenia współpracy z partnerami międzynarodowymi w celu rozwiązania problemów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak przemyt ludzi i handel ludźmi.

Członek EKES-u i współsprawozdawca opinii **Mateusz Szymański** stwierdził: *Bezpieczeństwo załóg powinno być priorytetem dla UE.*

Niestety we wniosku dotyczącym strategii morskiej UE nie wspomniano o roli społeczeństwa obywatelskiego. EKES podkreśla, że konieczna jest stała współpraca i konstruktywne dyskusje z udziałem społeczeństwa obywatelskiego UE, aby zapewnić poparcie opinii publicznej dla propozycji Komisji i przyszłych działań. (at)

Discover what
the EESC
can do for you

Aktualizacja: Dowiedz się, co EKES może zrobić dla Ciebie!

Właśnie opublikowaliśmy zaktualizowane wydanie jednej z naszych najpopularniejszych broszur na temat EKES-u! Jak wiadomo, EKES różni się od innych instytucji UE. Jesteśmy jedynym w swoim rodzaju forum konsultacji, dialogu i konsensusu między przedstawicielami wszystkich obszarów zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

Organizacje naszych członków i członkiń są pośrednikami między politycznymi decydentami a społeczeństwem. Umożliwiają one ludziom zaangażowanie się i dążenie do zmiany na lepsze lub wspieranie spraw, które szczególnie leżą im na sercu.

Na dwunastu stronach przedstawiamy rolę i wizję EKES-u, nasze członkinie i członków oraz ich pracę, a także niektóre z osiągnięć, które napawają nas największą dumą. Możesz tam również znaleźć informacje o nowym przewodnictwie EKES-u, które w tym roku przejęło stery.

Broszura dostępna jest we wszystkich 24 językach urzędowych Unii Europejskiej!

Pobierz ją tutaj:

<https://www.eesc.europa.eu/pl/our-work/publications-other-work/publications/discover-what-eesc-can-do-you-2023-edition> (cw)

AKTUALNO?CI Z GRUP

Przedsiębiorstwa wzywaj? do szybkiego dzia?ania, aby odzyska? konkurencyjno??

Stefano Mallia, przewodniczący Grupy Pracodawców

Słowa z ostatniego orędzia przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen o stanie UE wciąż odbijają się echem i pracodawcy cieszą się, że konkurencyjność - po latach zaniedbań - powraca na listę priorytetów.

Krokiem we właściwym kierunku jest zwrócenie się do Maria Draghiego o sporządzenie raportu na temat dalszej konkurencyjności Europy, żeby ułatwić działalność gospodarczą w Europie oraz odzyskać przewagę konkurencyjną. Udział Europy w światowym PKB już od lat maleje i szacuje się, że do 2050 r. spadnie poniżej 10%.

Oto kilka przykładów: w Europie działa sporo niezwykle wydajnych firm handlu detalicznego, ale nie ma internetowej platformy sprzedaży, która pod względem wielkości mogłaby dorównać amerykańskim czy chińskim internetowym gigantom handlu. Europa jest dobra w tworzeniu oprogramowania, a jednak nie jest w stanie wykorzystać tego atutu do stworzenia światowego lidera oprogramowania B2B.

Faktem jest, że w porównaniu z naszymi konkurentami europejskie firmy muszą zmagać się z mnóstwem administracyjnych barier, które obniżają ich zdolność do inwestowania i skutecznego wdrażania transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Wiele z inicjatyw, które wymieniła przewodnicząca von der Leyen, są w centrum także naszych prac, np. przeprowadzanie sprawdzianu konkurencyjności, szybka ścieżka dla pozwoleń na produkcję energii wiatrowej, dialogi sektorowe, aby wspierać modele biznesowe służące transformacji, Szczyt Partnerów Społecznych w Val Duchesse, a także i raport Draghiego nt. konkurencyjności. W tym raporcie koniecznie trzeba zawrzeć jeszcze aspekt wspólnego rynku, o którym przewodnicząca w swym orędziu w ogóle nie wspomniała.

Jednak mimo że pozytywnie oceniam to znaczące przemówienie, nie potrafię ukryć pesymizmu. Na początku 2024 r. cała machina wejdzie już w tryb kampanii przedwyborczej, a to oznacza, że mamy bardzo mało czasu. Aby odzyskać konkurencyjność, już teraz potrzebujemy woli politycznej. Musimy pilnie wypełnić lukę między retoryką a rzeczywistością. Czas nie działa niestety na naszą korzyść.

Grupa Pracodawców zbierze się pod koniec listopada w Walencji na nadzwyczajnym posiedzeniu właśnie po to, by omówić czekające nas wyzwania i szanse.

Dlaczego kierowca twojego autobusu powinien być wypoczęty – oprócz oczywistych powodów

Grupa Pracowników w EKES-ie

Komisja Europejska pracuje nad zmianą zasad dotyczących minimalnych przerw w pracy i odpoczynku w sektorze okazjonalnego przewozu osób.

Wszyscy, gdy jesteśmy w podróży, chcemy bezpiecznie dotrzeć do celu. Oczywiście wydaje się zatem, że kierowca naszego autobusu powinien być wypoczęty. Jednak nie zawsze tak jest. Pomimo określenia „okazjonalny” praca przy przewozie osób często nie jest ani sezonowa, ani okazjonalna, lecz raczej ciągła. Proponowana zmiana umożliwi pracę przez kolejnych 12 dni bez odpoczynku w krajowym przewozie osób – zgodnie z obecną praktyką w przewozie międzynarodowym, gdzie również ciągle brakuje pracowników.

To elastyczne podejście do czasu odpoczynku, które ma zaradzić brakowi kierowców, nie tylko zagraża bezpieczeństwu na drogach – a ponieważ większość kierowców w tym sektorze ma powyżej 50 lat, zwiększony stres wiąże się z dużym ryzykiem – ale może też pogłębić problem, który ma rozwiązać. Pogorszenie warunków pracy z pewnością zmniejszy atrakcyjność zawodu, tym bardziej, że kierowcy często wykonują dodatkowo inne czynności związane z obsługą grup.

Być może powinniśmy zastanowić się nad poprawą warunków pracy i wspierać osoby zamierzające działać w tym sektorze, jeśli chodzi o licencje i pozwolenia. Kierowców mogłaby przyciągnąć do niego również bezpieczna infrastruktura, w tym miejsca do odpoczynku.

Konferencja na temat suwerenności żywnościowej UE: uwypuklenie zasadniczej roli rolnictwa, rybactwa i konsumentów oraz apel o inkluzywność i zrównowagę polityk żywnościowych wraz z długofalową wizją

Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie

Sprawiedliwe ceny zarówno dla rolników, jak i konsumentów oraz prawdziwe i przejrzyste informacje są niezbędne, jeśli sektor pierwotny i konsumenci mają odgrywać swoją zasadniczą rolę w zagwarantowaniu autonomii strategicznej w europejskiej produkcji żywności. Suwerenność ta musi być zgodna ze strategią „Od pola do stołu” w ramach Europejskiego Zielonego Ładu,

która wymaga korekty obecnej polityki żywnościowej.

Tak brzmiały najważniejsze wnioski z konferencji [„Suwerenność żywnościowa UE: rola rolnictwa, rybołówstwa i konsumentów”](#), którą zorganizowała Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego EKES-u wspólnie z ministrem rolnictwa i ministrem gospodarki morskiej w rządzie regionalnym hiszpańskiej Galicji. Konferencja odbyła się 26 września 2023 r. w kompleksie City of Culture of Galicia (Miasto Kultury Galicji) w Santiago de Compostela.

Przewodniczący Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego **Séamus Boland** zwrócił uwagę, że wszyscy Europejczycy, w tym producenci, dystrybutorzy i konsumenci, korzystają na uczciwym, odpornym i zrównoważonym łańcuchu dostaw zdrowej żywności. Ostatnie globalne kryzysy pokazały jednak potrzebę europejskiej suwerenności żywnościowej z jednoczesnym zachowaniem bardzo wysokich światowych standardów bezpieczeństwa. Położył też nacisk na współpracę: *Przyszłość sektora żywnościowego zależy od tego, czy podmioty, sektory oraz odpowiedzialni za różne obszary polityki będą ze sobą współpracowali, aby zająć się licznymi wyzwaniem i im rzeczywiście sprostać. Powinniśmy dążyć do stworzenia inkluzywnej polityki żywnościowej i opracowania długofalowej wizji dla unijnej branży rybołówstwa.* Jego zdaniem suwerenność żywnościowa Europy będzie wypadkową decyzji jednostek, społeczności i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego.

Minister rolnictwa **José González Vázquez** stwierdził, że (...)

[Czytaj](#), aby dowiedzieć się więcej o konkretnych propozycjach zgłoszonych przez uczestników konferencji i wystawie pt. [„Mariscadoras”](#) („Kobiety łowiące skorupiaki, mięczaki i inne bezkręgowce wodne”) prezentującej fotografie galicyjskiego artysty [Adriána Baúldego](#) i zorganizowanej przy okazji konferencji przez Grupę Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego we współpracy z Miastem Kultury Galicji. Wystawa stanowiła hołd dla zbieraczy skorupiaków i dla ich roli w lokalnym systemie żywnościowym. Uzupełniała i wspierała prace Komitetu w zakresie odpornych i zrównoważonych europejskich systemów żywnościowych.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

[„??cz?c UE” 2023: porozmawiajmy o wyborach](#)

Sztandarowe wydarzenie EKES-u poświęcone komunikacji, w którym udział biorą specjaliści ds. komunikacji reprezentujący organizacje społeczeństwa obywatelskiego, odbędzie się w dniach 23–24 listopada w Bratysławie. W okresie poprzedzającym rok 2024, który można by zdaniem niektórych nazwać mundialem wyborczym ze względu na liczbę wyborów odbywających się na całym świecie, seminaria „Łącząc UE” skupią się na głosowaniu w sprawie nowego składu Parlamentu Europejskiego.

Zwłaszcza seminarium pt. **„Po co głosować w wyborach europejskich w 2024 r.?”** ma zachęcić organizacje społeczeństwa obywatelskiego, by

uświadamiały obywatelom wagę wyborów UE i pomogły w uzyskaniu wysokiej frekwencji w obliczu erozji demokracji następującej w szeregu państw członkowskich oraz zaobserwowanej we wszystkich krajach utraty wiary w demokratyczne instytucje.

Tematem seminarium będą szczególnie trzy kwestie, które mogą zapewne zdominować debatę w nadchodzących miesiącach:

- Dezinformacja i jej wpływ na wybory europejskie w 2024 r.: Z czego pewno?ci? można się spodziewać, że nieprawdziwe informacje i narracje przybiorą na sile podczas kampanii poprzedzających wybory do Parlamentu Europejskiego. Czy jeszcze trudniej będzie przeciwdziałać dezinformacji, gdy jej granice coraz bardziej wyznacza sztuczna inteligencja? Czy nowe przepisy UE dotyczące dezinformacji mogą zapobiec rozprzestrzenianiu kłamstw przez zastępy trolli w mediach społecznościowych? Czy mogą pomóc ograniczyć ingerencje zagraniczne w wybory? Co można zrobić, by przeciwdziałać nadciągającemu zalewowi dezinformacji?
- Mobilizacja społeczeństwa obywatelskiego przed wyborami: Jakie rozwiązania się sprawdzają, a jakie nie? Czy kiedy demokracja schodzi na drugi plan, społeczeństwo obywatelskie jest gotowe, by uwiadomić Europejkom i Europejczykom znaczenie wyborów europejskich i przekonać ich do szerokiego udziału? Czy w nowym krajobrazie komunikacji, w którym tradycyjne media tracą przewagę, bitwę o serca i umysły wyborców można wygrać w mediach społecznościowych? Czy też osobicie podczas zgromadzeń publicznych? Na podstawie ostatnich wyborów będziemy dociekać, co należy robić, a czego nie robić w komunikacji z przyszłymi wyborcami.
- Wybory i młodzi ludzie: Jak można ich przekonać, że ich głos ma znaczenie? W jaki sposób zadbać o to, by masowo ruszyli do urn? Co można zrobić, by zmienić zdanie Europejczyków w wieku poniżej 25 lat, z których – zgodnie z ostatnimi sondami – ponad połowa czuje się opuszczona przez politykę głównego nurtu i UE?

Seminarium stanowi część serii „Łącząc UE”, która jest co roku płaszczyzną nawiązywania kontaktów dla specjalistów ds. prasy i komunikacji z organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Mogą oni przy tej okazji omawiać bieżące sprawy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które dotyczą Europy. Podczas wydarzenia członkinie i członkowie EKES-u, przedstawiciele innych instytucji UE i organizacji partnerskich z państw członkowskich, a także dziennikarze i naukowcy debatuja o aktualnych kwestiach.

Cały program oraz lista prelegentów będą wkrótce dostępne na stronie internetowej EKES-u. Więcej informacji można uzyskać, pisząc na adres: pressofficers@eesc.europa.eu.

Zespół redakcyjny

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
Laura Lui (ll)

Współautorzy tego wydania

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)

Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinacja

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knobloch (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Budynek im. Jacques'a Delorsa, 99 Rue Belliard,
1040 Brussels, Belgium
tel. (+32 2) 546.94.76
e-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

„EKES info” ukazuje się dziewięć razy do roku podczas sesji plenarnych Komitetu. „EKES Info” jest dostępne w 23 językach.

„EKES info” nie stanowi oficjalnego zapisu prac EKES-u. Po informacje tego typu należy sięgać do Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i innych publikacji Komitetu.

Powielanie naszych materiałów – z podaniem źródła „EKES info” – jest dozwolone (prosimy o przesłanie linku redaktorowi naczelnemu).

10/2023